Suomen Pysyvä Edustusto Bryssel EUE NEUVOSTORAPORTTI EUE2018-01703

EUE Pietikäinen Kristiina(UM) 11.06.2018

Asia
Teleministerineuvosto

Kokous
08.06.2018

Teleministerineuvosto hyväksyi neuvoston yleisnäkemyksen tietoturva-asetuksesta ja kävi keskustelun sähköisen viestinnän tietosuoja-asetuksesta sekä julkisen sektorin tietoa koskevasta direktiivistä. Neuvosto otti myös tiedoksi Itävallan puheenjohtajuuskauden ohjelman sekä sähköisen viestinnän sääntelykehystä ja muita sisämarkkina-aloitteita koskevan komission tilannekatsauksen.

Jäsenmaat ilmaisivat tyytyväisyytensä sähköisen viestinnän sääntelykehyksestä saatuun neuvotteluratkaisuun. Sähköisen viestinnän tietotusoja-asetuksen osalta enemmistö jäsenmaista toivoi maltillista etenemistä, vaikka komissio patisti neuvostoa kiirehtimään ja hyväksymään yleisnäkemyksen vielä Bulgarian puheenjohtajuuskaudella. Loppukommentissaan Bulgaria totesi pyrkivänsä yleisnäkemykseen.

Julkisen sektorin tietoa koskevassa yleiskeskustelussa tuettiin aloitteen yleisiä tavoitteita. Etenkin soveltamisalan laajentamista tieteelliseen tietoon pidettiin hyvänä. Samoin dynaamisen datan sisällyttämistä soveltamisalaan pidettiin tärkeänä. Yleisesti julkisen sektorin datan merkitystä pidettiin suurena etenkin tekoälysovelluksille. Kuitenkin tiedon avaamisen ja hyödyntämisen kustannukset tulisi huomioida realistisesti. Haasteeksi nähtiin tiedon hajanaisuus ja käytäntöjen fragmentaatio, mistä syystä korostettiin standardeja etenkin tiedon jakamiselle jäsenmaasta toiseen.

Tietoturva-asetus, yleisnäkemyksen hyväksyminen (12183/2/17 REV2):
Hyväksyttiin neuvoston yleisnäkemys. HU vastusti yleisnäkemystä, koska asetus sallii itsesertifioinnin, mikä sen mukaan vaarantaa koko sertifiointijärjestelmän luotettavuuden. Myös PL oli kriittinen itsesertifiointia kohtaan. NL olisi toivonut vapaaehtoisen sertifioinnin sijaan pakollista sertifiointia. FI korosti omassa puheenvuorossaan sertifioinnin merkitystä nimenomaan kuluttajatuotteille ja toivoi, että sertifiointijärjestelmästä tulisi mahdollisimman joustava ja avoin kaikille. On tärkeää, että eurooppalaiset yritykset haluavat ottaa järjestelmän mahdollisimman laajasti käyttöön.

Moni jäsenmaa korosti ENISAn merkitystä sertifioinnissa ja piti yleensäkin hyvänä viraston aseman vahvistamista ja vakinaistamista. IE, FR korostivat ENISAn roolia jäsenmaiden toimia täydentävänä toimijana, jolla ei tulisi olla operatiivisia tehtäviä. LT puolestaan toivoi, että ENISA voisi nimenomaan auttaa sellaisia jäsenmaita, joiden omat resurssit eivät riitä tietoturvauhkien selvittämiseen ja torjumiseen.

KOM toivoi, että neuvottelut tietoturva-asetuksesta voitaisiin saattaa päätökseen vielä tämän vuoden puolella.

Sähköisen viestinnän tietosuoja-asetus, edistymisraportti, yleiskeskustelu (5358/17):
KOM piti nykytekstiä jo hyvänä pohjana yleisnäkemykselle ja kehotti neuvostoa päättämään keskustelut vielä Bulgarian kaudella. Sen mukaan hidastelu olisi edesvastuutonta, sillä ehdotus on välttämätön tietosuojan kannalta ja täydentää EU: n kilpailukykyä. KOM piti etenkin viestinnän sisällön ja metadatan luottamuksellisuuden varmistamista tärkeänä ja näki, että pj:n esityksessä käsittelyoikeuksia on jo laajennettu liikaa. KOM viittasi myös viimeisimpään EU:n tietoyhteiskuntakehitystä mittaavaan nk. DESI-indeksiin, jonka mukaan internetin käyttö on jo niin laajaa, että asetuksen tulee kattaa muutkin toimijat kuin vain perinteiset teleyritykset. Myös selainten yksityisyysasetuksia koskevat säännöt ovat tärkeitä. KOM puhui jatkuvasti esityksestä kompromissitekstinä, vaikka kyseessä oli vasta edistymisraportti.

Moni jäsenmaa (DE, SE, NL, LT, HR, EL, LV, IT, EE, RO) piti edistysraporttia hyvänä ja näki, että sen pohjalta olisi mahdollista saada aikaan neuvoston yleisnäkemys vielä Bulgarian kaudella. Sen sijaan niukka enemmistö jäsenmaista haluaisi ottaa vielä aikaa tekstin käsittelyyn. Nämä maat näkevät asetuksessa vielä merkittäviä ongelmia koskien etenkin soveltamisalaa, metadatan käsittelyä ja evästesääntelyä. Jäsenmaiden kannat eivät kuitenkaan olleet kiveen hakattuja, joten mikäli pj löytää riittävästi aikaa tekstin käsittelylle kesäkuun loppuun mennessä, yleisnäkemykseen pääseminen on mahdollista. Moni jäsenmaa korosti kuitenkin lopputuloksen laatua nopeuden sijaan.

Isoimpina ongelmina nähdään edelleen asetuksen suhde yleiseen tietosuoja-asetukseen. Eväste- ja päätelaitesääntelyn ei tulisi vaikuttaa yritysten mahdollisuuksiin tarjota palveluita eikä sen tulisi heikentää eurooppalaisten yritysten kilpailukykyä tai vaarantaa niiden ansaintamalleja (SI, EE, CZ, PL, FR, BE). Sääntelyn tulisi olla myös teknologianeutraalia ja kestää aikaa (EE). On myös varmistettava riittävät käsittelyoikeudet metadatalle etenkin tietoturvan varmistamiseksi (CZ, IT, HU, EL). Olisi myös oltava joustava suostumusvaatimusten suhteen, jotta käyttäjien tosiasiallinen tahto voitaisiin ottaa käsittelyssä huomioon (FR, DE).

FI korosti omassa puheenvuorossaan laatua vauhdin sijaan. Artikloiden 8 ja 10 suhdetta toisiinsa tulee vielä arvioida. FI myös kyseenalaisti artiklan 10 lisäarvon ja totesi olevansa huolissaan siitä, että se monimutkaistaa palveluntarjoajien mahdollisuuksia suostumusten hallintaan. FI toivoi myös tietoturvan riittävää huomioimista metadatan käsittelysäännöissä sekä tarvetta välttää koneiden välisen viestinnän ylisääntelyä. FI viittasi kommentissaan myös tarpeeseen huomioida sääntelyssä EU:n perussopimusten mukainen viestinnän luottamuksellisuus ja tähän liittyvät tuomioistuimen ratkaisut.

PJ kiitti keskustelusta ja totesi pyrkivänsä annettujen kommenttien valossa yleisnäkemykseen vielä ennen kesäkuun loppua.

Itävallan puheenjohtajuuskauden ohjelman esittely:
AT esitteli puheenjohtajuuskautensa prioriteetteja.

Direktiivi julkisen sektorin tiedosta (PSI), yleiskeskustelu (8531/18):
Direktiivistä käytiin yleiskeskustelu pj:n laatimien kysymysten pohjalta. Keskustelussa kaikki jäsenmaat pitivät direktiiviä merkittävänä ja sen lähtökohtia oikean suuntaisina.

Etenkin soveltamisalan laajentamista tieteelliseen tietoon pidettiin hyvänä. Myös dynaamisen datan sisällyttämistä soveltamisalaan pidettiin tärkeänä. Yleisesti julkisen sektorin datan merkitystä pidettiin suurena etenkin tekoälysovelluksille.
Kuitenkin tiedon avaamisen ja hyödyntämisen kustannukset tulisi huomioida realistisesti (UK, CZ). Usea jäsenmaa (mm. EE, HU) direktiivin soveltamisalaa laajennettavaksi myös yrityksiin, joiden data hyödyntää julkista sektoria.

Tärkeänä pidettiin myös dynaamisen datan hyödyntämisen lisäämistä. Haasteeksi nähtiin tiedon hajanaisuus, joten olisi tärkeää voida yhdistää eri tietolähteitä. Moni jäsenmaa (CZ, MT, SK, LT) on huolissaan fragmentaatiosta ja korosti tästä syystä standardeja ja yhteisiä käytäntöjä etenkin tiedon jakamiselle jäsenmaasta toiseen. Korkealuokkaisen infrastruktuurin tarpeen nostivat esille SI ja SK.

HR toivoi ohjelmointirajapintojen (API, Application Programming Interface) käyttöä pakolliseksi. Myös PL totesi ohjelmointirajapintojen olevan keskeisiä tiedon hyödyntämiselle. IT totesi, että direktiivin tulisi laajentaa kansalaisten osallistumismahdollisuuksia päätöksentekoon. SE toivoi kansallista joustoa siihen, miten määritellään olennainen/tärkeä tieto, joten tätä ei tulisi lyödä lukkoon direktiivissä. FR puolestaan piti tärkeänä, että voitaisiin määritellä aloja, joilla tiedon jakamista tulee lisätä (mm. elintarvikkeet). MT korosti minimiharmonisointia, jotta viimeiset esteet tiedon hyödyntämiseltä voidaan poistaa.

Myös FI tuki omassa puheenvuorossaan yksityisen sektorin tiedon merkitystä EU:n kilpailukyvylle. FI totesi, että tiedon laatu on suoraan verrannollinen tekoälysovellusten laatuun. FI kertoi myös, että Suomessa jo lähes kaikki julkisen sektorin hallussa olevat tiedot on avattu ja hyödynnettävissä ja korosti tiedon avaamisen merkitystä etenkin päätöksenteolle. FI korosti myös tekoälyyn ja tiedon hyödyntämiseen liittyvien eettisten pelisääntöjen tarvetta.

AOB:

Sähköisen viestinnän sääntelykehys (koodi), Berec-asetus ja Free Flow of Data-asetus:

- PJ kertoi 5.6. käydyn trilogin tuloksista ja sovun löytymisestä koodista. Moni jäsenmaa onnitteli puheenjohtajaa sovun löytymisestä. KOM korosti etenkin taajuuksia koskevan sääntelyn tärkeyttä ja ilmaisi samalla pettymyksensä EU:n rajat ylittävien puheluiden hintasääntelyyn sekä BEREC:n asemasta saavutettuun lopputulokseen.
- Keskustelussa avoinna olevista lainsäädäntöhankkeista puheenvuoroissa korostettiin nopeaa etenemistä etenkin muun kuin henkilötiedon vapaata liikkuvuutta koskevan asetuksen osalta (Free Flow of Data).

Sisämarkkinat

KOM kertoi eri aloitteiden etenemisestä tähän mennessä ja toivoi, että tuleva puheenjohtaja AT onnistuisi saattamaan päätökseen kaikki vielä auki olevat aloitteet.

Suomen edustajat

Liikenne- ja viestintäministeri Anne Berner, Minna Kivimäki (EUE), Leo Svahnbäck (EUE), Ilona Julkunen (EUE), Kristiina Pietikäinen (EUE), Jouni Lind (VNK), Laura Eiro (LVM), Maaria Mäntyniemi (LVM), Timo Koskinen (LVM)

Asiakirjat

Liitteet

Viite

Asiasanat	Euroopan digitaalistrategia, julkinen hallinto, sähköinen viestintä, teletoiminta, tietojärjestelmät, tietoliikenne, tietoliikenneverkot, tietosuoja, tietoyhteiskunta, tietoturva
Hoitaa	**LVM, OM, TEM, VM**
Tiedoksi	EUE, MAVI, MMM, OKM, PLM, SM, STM, TRAFI, TULLI, UM, VNK, VTV